

gyobb ellensége. A gyermekek könyvellátása valamennyi érdekelt szerv becsületbeli ügye és ezért mindenki a maga órhelyén felelős. A szépirodalom mélyebb megismerése meghozza a hasznos ismeretek egész sorának tanulmányozását és a verseny közben csiszolódik, érik

a versenyzők fráskészsége is. A szocialista nevelés e hatalmas munkájába kapcsolódnak be a könyvtárosok, amikor felkészülnek az első magyar Gyermekkönyv Hetére.

ARDÓ MÁRIA
a Népkönyvtári Központ
szervezője

A GYERMEKKÖNYV HETÉNEK VERSENYÉRE KIJELÖLT KÖNYVEK

Arany János: Toldi, Toldi szerelme, Toldi estéje; Ilyés Gyula: Hetvenhét magyar népmese; Lestyán Sándor: Zúg a nádas; Mikszáth Kálmán: Beszterce ostroma; Móra Ferenc: Kincskereső kisködmön; Móricz Zsigmond; Nehéz kétgarasos; Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálig; Palotai Boris: Szállipárosi gyerekek; Molnár Ferenc: Pál-utcai fiúk; Németh Imre: Óserdők mélyén; Hegedűs Géza: Erdőntúli veszedelem; Zaharcsenko: Utazás a jövőbe; Gajdar: Timur és csapata; Verne: Rej-

telmes sziget; Defoe: Robinson; Kassziliusz—Poljanovszkij: Vologya utcája; Sztrókay Kálmán: A technika ábécéje; Thury Zsuzsa: A francia kislány; Illés Béla: Fegyvert s vitézt énekek; Róka Gedeon: Ismerjük meg a világot; Fehérek Klára: Órségen; Jókai Mór: A köszívű ember fia; Noszov: Jóbárátok; Katajev: Távolban egy fehér vitorla; Osztrovszkij: Az acél megedzik; Polevoj: Egy igaz ember; Becher—Stowe: Tamás bátya kunyhója; Fagyjev: Az ifjú gárda.

Az olvasók igényeinek kielégítéséért

A SZÉPIRODALMI KÖNYVKIADÓ 1954-ES KIADÁSI TERVE

A felszabadulás óta az államosított könyvkiadók sokmillió példányszámban adtak ki szovjet és magyar szépirodalmi műveket, a népi demokráciák és a nyugati haladó és klasszikus irodalom legkiválóbb alkotásait, mégis pártunk és kormányunk új programjának kellett eljőnnie, hogy a kiadók is felismerjék, mennyire elszakadtak az olvasóktól, mennyire nem vették figyelembe évről évre az olvasók igényeit, kívánságait. Terveik elkészítésénél nem hallgatták meg az olvasókat, nem kérték ki véleményüket, úgy gondolták, amit kiadnak, az mindig meg is felel az olvasók igényeinek.

Az új kormányprogram után, minden egyes kiadó, így a Szépirodalmi Könyvkiadó is, azonnal hozzáfogott az 1954-es tervének új alapokon való összeállításához. Az Állami Könyvterjesztő Vállalattal közösen felkerestünk könyvtárakat, vidéken és Budapesten. Jártunk üzemekben, tszcsékben, állami gazdaságokban, beszéltünk mindenütt az olvasókkal. Gondosan feldolgoztuk az olvasók hozzánk eljuttott leveleit. Anketókat rendeztünk a fővárosban és néhány vidéki városban. Ezek az anketók előzetes terveinket ismertették könyvtárosok, könyvterjesztők és olvasók előtt. Hasznosak voltak ezek a tájékozódások, sok jó javaslatot, sok jó észrevételt kaptunk, s ezeket fel-

használtuk a tervezéseknél. Támogatást kaptunk pártunktól és kormányunktól is. Több papírt hocsátottak rendelkezésünkre, hogy jobban ki tudjuk elégíteni az olvasók igényeit, több jó, hasznos könyvet adjunk az olvasók kezébe.

Sok olvasónk panaszát szeretnénk orvosolni a február hóban meginduló »Olcsó Könyvtár« sorozatunkkal. Sokat foglalkoztak ezzel már az újságok is. Ebben a sorozatban a legkiválóbb magyar és külföldi klasszikusok mellett a mai írónk művei is megjelennek. A sorozat minden egyes száma színes, érdekes, kalandos, leköti majd az olvasók figyelmét — egyszerűen, jó szórakozást nyújtanak. Havonként két kötet jelenik meg. Ára rendkívül olcsó lesz: 3.— és 4.— forint. Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Móricz Zsigmond, Heltai Jenő, Rideg Sándor, K. Grandpierre Emil, Vámbéry Ármin, L. Tolsztoj, A. Tolsztoj, Maklarszki, Ivanov, J. London, Stevenson, Thackeray, Boccaccio, Wells, Courtade műveit adjuk ki 1954-ben ebben a sorozatban, egy-egy kötetet 30.000 példányban.

Rendkívül nagy az érdeklődés a magyar klasszikus irodalom iránt, de nagy hiány is mutatkozik a könyvtárakban, könyvesboltokban Jókai, Mikszáth, Móricz műveiből, de más magyar klasszikus író műveiből is. 46 magyar klasszikus művet fogunk éppen ezért kiadni 420 ezer

példányban. A Magyar Klasszikusok sorozatunkat — úgy tapasztaljuk — szeretik olvasóink. Ady Endre válogatott prózai írásai, Balassi Bálint válogatott költeményei, Gyulai Pál válogatott művei, Jókai: Az aranyember és a Rab Ráby c. regénye, Kaffka Margit válogatott művei, II. Rákóczi Ferenc válogatott művei és Tömörkény István válogatott elbeszélései jelennek meg ebben az évben a sorozatban. Jókai Mór halálának ötvenéves évfordulóját ünnepeljük az idén. Ebből az alkalomból megindítjuk Jókai válogatott műveinek kiadását. És mégis mozog a föld, Fekete gyémántok, Kőszívű ember fiai c. művei jelennek majd meg. Tovább folytatjuk Möricz Zsigmond összegyűjtött műveinek és Mikszáth Kálmán válogatott műveinek a kiadását. A Möricz-sorozatban már január végén megjelenik az Erdély-trilógia, majd ezt követik a Légy jó mindhalálig, Pillangó, Rokonok és az Elbeszélések IV. kötete. Megjelenik sorozaton kívül A kis vereshajú c. kötet is, ez a nagy író meg nem jelent elbeszéléseit tartalmazza. A Mikszáth-sorozatban Noszty-fiú esete Tóth Marival, Vázlatok és rajzok, Kisregények I. és Elbeszélések I. kötetei jelennek meg. Szélesítettük a magyar klasszikus irodalom körét is ebben az évben. Nagy hiányt pótolunk Babits Mihály válogatott költeményeinek, Karinthy Frigyes, Kosztolányi Dezső, Krúdy Gyula egy-egy művének a kiadásával. Befejezzük Zalka Máté műveinek kiadását az író eddig meg nem jelent elbeszéléseinek közrebocsátásával. Külön gondoskodunk az általános és középiskolai tanulók kötelező olvasmányainak kiadásáról az Iskolai Könyvtár sorozatunkban. Csokonai Vitéz Mihály: Tempefői, és Dorottya, Gárdonyi Géza: Egri csillagok, Jókai Mór: Fekete gyémántok, Mikszáth Kálmán: Különös házasság és válogatott elbeszélések jelennek majd meg. De a Szépirodalmi Könyvtár sorozat is nagyon jó segítője a tanulói ifjúság irodalmi tanulmányainak. Bajza József válogatott kritikái, Berzsenyi Dániel válogatott versei, Csiky Gergely: Ingenyelők, Vajda János válogatott versei és Zrínyi Miklós: Török áfium, és Mátyás király c. művei rövid értékelő előszóval igen olcsó áron lesznek kaphatók. Ebben az évben indul meg a nemrég elhunyt nagy magyar költő, író és publicista, Gábor Andor összegyűjtött műveinek kiadása is. Ugyancsak

kiadjuk a tíz éve mártírhalált halt Radnóti Miklós és Sárközi György válogatott verseit is. Hiányt pótolunk egy válogatott népballada-kötet kiadásával is. Petőfi összes költeményeinek kiadásához hasonlóan kiadjuk Ady Endre és József Attila összes költeményeit, valamint a Hét évszázad magyar versei-nek második, átdolgozott kiadását.

De olvasóink nemcsak a magyar, hanem a külföldi klasszikus írók műveit is nagyon szeretik. Ezért indítjuk meg a Világirodalmi Klasszikusok sorozatunkat, Aischylos drámái, Balzac: Gobsec, Goriot apó, Boccaccio: Elbeszélések, Flaubert: Bovaryné, Gogol: Holt lelkek, Jirasek: Mindenki ellen, Lope de Vega válogatott művei, Molière válogatott művek I—II., George Sand: Mauprat, Shelley válogatott költemények, Si Nai An: Vízparti történet, Sienkiewicz: Keresztések, L. Tolsztoj: Karenina Anna és Vazov: Iga alatt c. műveinek a kiadásával. Kiadjuk ezenkívül Aristophanes négy vígjátékát, Fielding: Jonathan Wilde c. regényét, egy kötet La Fontaine-mesét, Maupassant: Egy élet, Rabelais: Gargantua és Pantagruel, és Zola: Lourdes c. regényét. Megindítjuk Shakespeare összes műveinek új kiadását is. Két eddig ismeretlen kínai klasszikus költővel, Csü Jü-an-nél és Tu Fu-val ismertetjük meg a magyar olvasókat. Lenau válogatott versei, Szmirnenszki válogatott prózája és költeményei, Wert George humoros vázlatai szerepelnek ezenkívül a külföldi klasszikusok tervében.

Természetesen az élő magyar irodalom is méltóan szerepel idei tervünkben. Íróink és költőink is méltóképpen ki akarják venni részüket a nagy országépítő munkából, műveikkel nevelni és szórakoztatni akarják a dolgozókat. Talán egy évben sem néztünk olyan bizakodóan terveink megvalósulása felé, mint az idén. (Mert egy kicsit az írókon is múlik a kiadó tervének teljesítése. Megírják-e a műveiket?) Nagy Sándor Sztálin- és Kossuth-díjas írónk »Forradalom lánya« c. regényén dolgozik. Kossuth-díjas íróink közül Illés Bélának már januárban megjelenik Honfoglalás c. regényének III. kötete. A nagy regény három része egy kötetben is megjelenik a könyvnapokra. Szabó Pál megírta önéletrajzának első kötetét, Veres Péter pedig egyszerre két kötettel jelentkezik már az év elején. Megjelenik nagy elbeszéléskötete; ez az

Almáskert, S'ili Kis Varga, a Rossz aszszony, és sok más elbeszélését tartalmazza, ezenkívül »Útközben« címmel megjelennek társadalomról, irodalomról, emberekről írt tanulmányai. Becassy Judit, Fehér Klára, Molnár Zoltán, Sarkadi Imre, Sándor András mai életünkről írt elbeszéléskötetekkel, Cseres Tibor, Fekete Gyula, Hegedűs Géza, Munk Károly—Rubin Szilárd, Oravec Paula, Tardos Tibor, Vészi Endre, Balázs Anna, Déry Tibor, Dobozy Imre, Keszi Imre, Koroda Miklós, Mesterházi Lajos, Móricz Virág, Örkény István, Zolnay Vilmos és még sokan mások új életünkről írt regényeikkel szerepelnek terveinkben. A történelmi regényt is sok olvasó szereti. Sok írónk fordult témájával a múltba, Békés István Rákóczi kurucairól, Földes Péter 1919 május 1-ről, Tamási Áron Gábor Áronról, Kárpáti Aurél Katona Józsefről, Laczkó Géza (nemrég hunyt el) II. Rákóczi Ferencről írt és Szász Imre: Szól a síp c. művének befejező része fog kiadásunkban megjelenni.

Gondoltunk arra is, hogy a felszabadulás után megjelent és nagy sikert aratott mai magyar írók műveit és néhány külföldi író művét újra kiadjuk. Így kapják az olvasók újra kezükbe (sok könyvtár kiegészítheti állományát) Aczél Tamás: A szabadság árnyékában c. Sztálindíjas művének III. kiadását, Kamjén István: Mihály, Nagy Lajos: Kiskunhalom, Szabó Pál: Nagy temető, Új föld, Gergely Sándor: Dózsa-trilógia, Veres Péter: Próbátétel, Szükeztendő, Gyepsőr, Darvas József: Vízkeresztől Szilveszterig, Sarkadi Imre: Gál János útja, Asztalos István: A szél fuvatlan nem indul, Swift: Gulliver, Nexó: Szürke fény c. műveit.

Kiadjuk a színházi évad legsikerültebb mai témájú és klasszikus színműveit, többek között Háty Gyula válogatott drámáit és Ben Jonson: Volpone c. művét Illyés Gyula fordításában.

Költőink szebbnél szebb verskötetekkel gazdagítják a magyar irodalmat. Csak néhány nevet említek meg. Keszthelyi Zoltán és Zelk Zoltán 25, Benjámin László 15 éves költői jubileumára megjelennek válogatott költeményeik, ezenkívül Csohány Gabriella, Csoóri Sándor, Devecseri Gábor, Jankovich Ferenc, Képes Géza, Kónya Lajos, Kuczka Péter, Simon István, Tamási Lajos és sok más költő új verskötetete bizonyára kedves olvasmány lesz az olvasóknak.

A baráti népi demokráciánk irodalmából Brezan Jurij elbeszélései, és Arnold Zweig: A verduni iskola c. regénye a németeket, Han Szer Ja: A Tedong vizén c. regénye a koreaiakat, Pujmanova: Élet a halál ellen c. regénye a cseheket, Sziqvinczi: Utolsó roham c. regénye a bolgárokat fogja képviselni. Megjelenik ezenkívül a kiváló lengyel és csehslóvák költők, Bronievszki és Nezvál versei.

Gazdag és színes a haladó nyugati irodalomból tervezett művek kiadása is. Pablo Neruda, Nazim Hikmet, Paul Eluard versei mellett kiadjuk a budapesti békevilágtanácson járt Leon Carlos Augusto argentin békeharcos költő verseit, a perzsa Bozorg Alavi elbeszéléseit, Howard Fast két regényét, a Sacco és Vanzetti-t és a Tom Paine-t, Thomas Mann: Buddenbroock-ház c. regényét, a chilei Teitelboim: A salétrom fia, az argentin Verela: A sötét folyó, a spanyol Arconada: A Tajo folyó és az ausztráliai Lambert: Húszezer rabló, s a francia André Stil, Chabrel Cogniot és Desanti legújabb műveit.

Így néz ki tervünk. Természetesen ez a terv nem lehet merev. Megtörténhet — és ezt mi is szeretnénk —, hogy tervünk még néhány igen jó művel bővílni fog. Vagy magyar, vagy külföldi író lepi meg a kiadót egy-egy jó művel, mi ezt igyekszünk majd minél gyorsabban az olvasók kezébe adni.

Tematikailag változatossá igyekeztünk tenni tervünket. Az olvasók bírálatát várjuk, mennyiben sikerült ezt megvalósítanunk. Figyelembe vettük az olvasóknak a könyvek kiállításával kapcsolatos megjegyzéseit és javaslatait is. Elsősorban arra törekedtünk, hogy a papír minőségét megjavítsuk. Kormányuk támogatásával biztosítani akarjuk elsősorban a Móricz-, Mikszáth-, Jókai-, Magyar Klasszikusok, a Világirodalmi Klasszikusok sorozataihoz és a költői művekhez a legjobb minőségű papírt. Ady és József Attila versei, valamint a Hét évszázad magyar versei biblia papíron jelennek meg. Nagy sorozataink közül a Jókai, a Világirodalmi Klasszikusok és Shakespeare műveit részben egész-vásvon kötésben, részben félvásvon kötésben lehet majd megkapni. Nagyobb gondot fordítunk a könyvek külső és belső illusztrációira is.

Könyveink előállításában nagy szerep jut a nyomdákknak. Sokat panaszkodnak az olvasók a sajtóhibák, a nyomás egye-

netlensége, a hibás kötések miatt. Az idén nyomdánk is sokkal nagyobb gondot akarnak fordítani a minőségi munkára, s reméljük, nem fog előfordulni, hogy a minőségi ellenőrző cédula ellenére is hibás, vagy azonos ívek kerülnek egy kötetbe. A textilgyáraktól ígéretet kaptunk, hogy a vásznak minősége javulni fog, s igyekeznek az egyes sorozatokhoz azonos színárnyalatú vásznat gyártani.

Mennyiségileg is jóval nagyobb az 1954-es tervünk, mint a tavalyi. Míg 1953-ban 132 művet adtunk ki egymillió példányszámban, addig ebben az évben 191 mű szerepel tervünkben közel egymilliónyolcszázézer példányban. Főleg a regények és elbeszélések példányszámát emeltük. A tavalyi átlagos 6500 példányhoz képest az idén 8000—8500 az átlag példányszáma egy-egy regénynek.

Könyveink terjesztése és propagandája eddig kizárólag az Állami Könyvterjesztő Vállalat feladata volt. Ebben az évben a kiadó is nyilvános könyvtár lett. Ennek aztán a kiadó is aktívabban kíván ebben a munkában részt venni, hogy az olvasók és a könyvtárak idejében tájékozódni tudjanak a soron következő kiadványainkról.

Olvasók és könyvtárosok bevonásával legalább félevenként ankétot fogunk tartani, hogy megbeszéljük közös problémáinkat. Tudjuk azt, hogy az ideitervünk, annak ellenére, hogy lényegesen jobb, mint a tavalyi, még mindig nem elégti ki teljes mértékben sem az olvasók, sem a könyvtárak szükségletét. De úgy hiszem, mindenki tudja, hogy egy év alatt minden hiányt pótolni a könyvkiadás sem képes. Ezért arra kérjük az olvasókat és a könyvtárakat, írják meg véleményüket tervünkről közvetlen nekünk, a kiadónak. Irják meg mit tartanak jónak tervünkben, s mi az, amit hiányolnak. Mi már dolgozunk 1955-ös tervünk összeállításán, s szeretnénk ezeket az észrevételeket, javaslatokat is figyelembe venni. Ez év első felében meg szeretnénk beszélni a legszélesebb olvasóréteggel és a könyvtárosokkal 1955-ös tervünket, hogy még jobban tudjuk szolgálni olvasóinkat, tartalmassá, színvonalassá, jó könyvekkel segíteni kultúrforradalmunk további győzelmeit.

JÁSZBERÉNYI JÓZSEF
a Szépirodalmi Könyvkiadó vezetője

Megnyitották az Országgyűlési Könyvtár újjaalakított olvasótermeit

Az Országgyűlési Könyvtár könyvállományát korábban csak az országgyűlési képviselők használhatták. A 300.000 kötetes könyvtárat 1952-ben átszervezték és ekkor nyilvános könyvtár lett. Ennek aztán az lett a következménye, hogy az olvasók száma hamarosan megnövekedett és a könyvtár helyiségei már nem fogadhatták be a látogatókat. A könyvtárban ekkor az emeleti olvasóteremben 18—18 és két kutatószobában 4—4, összesen 44 olvasóhely állt a közönség rendelkezésére. Az olvasók kielégítésére ekkor további 50 olvasóhelyet biztosítottak, a továbbfejlesztéshez azonban nagyszabású átépítésekre volt szükség. Ezek a munkálatok hónapokig tartottak. Szétválasztották a könyvtári dolgozók munkahelyeit és az olvasóhelyiségeket, a férőhelyek számát pedig

136-ra növelték. Ebből 104 a nagyteremben van, további 32 pedig az újonnan létesített 8 kutatószobában. A nagyteremben mintegy 2000 kötetes kézikönyvtárat rendeztek be, a régi csillárok helyett az olvasóhelyeket korszerű világítással látták el. A kutatószobákban 4—4 kisasztal és bezárható szekrény áll a tudományos intézetek kutatóinak rendelkezésére. Az átalakítási munkálatok közben gondosan ügyeltek arra, hogy a díszterem műemlékjellegét megőrizzék. Nemrég ünnepélyesen megnyitották az új helyiségeket és Vértess György, az Országgyűlési Könyvtár vezetője ismertette ez alkalommal a könyvtár történetét, majd Mikó Zoltán, a Népművelési Minisztérium könyvtári és ismeretterjesztő főosztályának vezetője mondott ünnepi beszédet.